

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Vår saksbehandler/tlf.
Randi Søgne, +47 22 03 75 06

Vår ref.
15/8214
Deres ref.

Oslo,
02.11.2015

Høring - NOU 2015: 9 Finanspolitikk i en oljeøkonomi

Finansdepartementet har sendt *NOU 2015:9 Finanspolitikk i en oljeøkonomi – Praktisering av handlingsregelen* på høring. Forskningsrådet har mottatt utredningen fra Kunnskapsdepartementet i egenskap av underliggende etat.

Forskningsrådet har gått gjennom rapporten og særlig rettet oppmerksomheten mot *kap 11 Bruk av oljepenger og vekstevnen i økonomien*. Det er generelt en fyldig og godt strukturert utredning – der et gjennomgående hovedbudskap er ... "for vekstevnen er det viktig a ressursene brukes effektivt på alle budsjettområder".

Forskningsrådets fokus i gjennomgangen har vært om og på hvilken måte utvalget har drøftet betydningen av forskning og innovasjon. Vi registrerer at utvalget i svært liten grad behandler *investeringer i forskning* som basis for produktivitetsøkning og økonomisk utvikling. Det gjelder særlig i kap 11.3 om *Hvordan myndighetene kan legge til rette for økonomisk vekst*, der det hadde vært naturlig å drøfte disse problemstillingene langt mer inngående. I dette kapitlet finner vi rett nok en generell påpekning av at teknologisk utvikling virker positivt, særlig hvis vi kan lære fra utlandet, og at innovasjon er bra.

Når vi påpeker betydningen av FoU i denne sammenheng lener vi oss bl.a. på nobelprisvinneren Robert Solows oppsiktsvekkende resultat for over 50 år siden om at økonomisk vekst ikke først og fremst skyldes kapital og arbeidskraft, men *restfaktoren* - en sekkekategori - der utdanning og forskning og teknologiutvikling er sentrale elementer. I ettertid har som kjent en rekke studier bekreftet Solows funn om restfaktorens betydning for produktivitsutvikling og økonomisk vekst.

Det er prisverdig at rapporten vier utdanning en viss oppmerksomhet der utvalget primært viser til Produktivitetskommissjonen: (s 226): "Norge er blant landene i OECD-området som har høyest utgiftsnivå i utdanningssektoren, målt som total utgift per elev eller student, korrigert for forskjeller i generell kjøpekraft. Resultatene står imidlertid ikke i forhold til ressursbruken".

Der hadde vært rimelig å gi forskning og innovasjon i alle fall tilsvarende oppmerksomhet som utdanning i kap. 11. I motsetning til utdanning troner ikke Norge på toppen av OECDs målinger av FoU-investeringer i Norge sammenlignet med andre land, målt bl.a. i forhold til BNP. Men på resultatsiden har vi etter hvert rikelig med dokumentasjon på at norsk forskning beveger seg framover, både i effektivitet (publisering) og kvalitet (sitering).

Generelt er det altså er det flere forhold som tilsier at forskning og innovasjon burde hatt en mer fremtredende plass i utvalgets analyser. Avslutningsvis er det også verdt å minne om at FoU nå (fra 2014) behandles som en *investering* i Nasjonalregnskapet, i tråd med internasjonal praksis. Tidligere ble utgifter til FoU behandlet som direkte produksjonskostnader. Bakgrunnen for denne endringen var hovedsakelig behovet for sammenlignbare data mellom land som kan brukes i analyser av produktivitet i næringslivet og FoUs rolle i denne sammenheng. Endringen var også et uttrykk for den rolle FoU spiller som investering i samfunnsutvikling og økonomisk vekst.

Med vennlig hilsen
Norges forskningsråd

Randi Søgne
Direktør
Adm. direktørs stab